

Verkko-oppimateriaalit yhteiseen käyttöön: julkaisuprosessi kuntoon ja laatu näkyviin

ISOT2007 14.11.2007

Taustaa

SVY-STRATEGIAN 2005-2010 TAVOITEALUEET

AOR1:

Joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asiointin kehittäminen

AOR2:

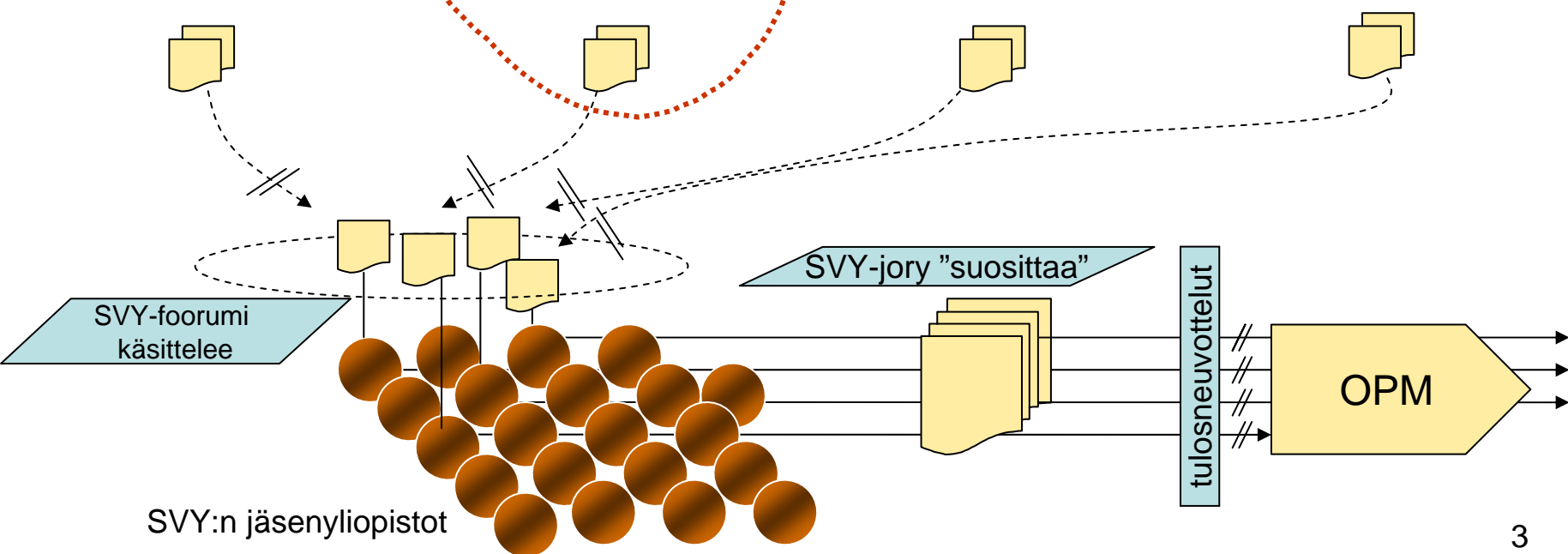
Verkko-opetuksen ja oppimateriaalien yhteiskäyttöisyyden edistäminen

AOR3:

Yhteisesti tuotettujen tv-t-koulutuspalveluiden ja tv-tukipalveluiden laaja käyttöönotto

AOR4:

Virtuaaliyliopistotoiminnan integrointi eurooppalaiseen korkeakoulutus-alueeseen

SVY / AOR2

Verkko-opetuksen ja oppimateriaalien yhteiskäyttöisyyden edistäminen

Verkko-oppimateriaalien yhteiskäytön ja yhteiskäyttöön tuottamisen keskeisiä ongelmia AOR2:n selvityksen mukaan ovat:

- **mistä niitä saa?**
 - aineistojen jakelun ja löydettävyyden puutteet

- **mitä niille saa tehdä?**
 - oppimateriaaleihin liittyvien oikeuksien hallinnan ongelmat

- **kannattaako niitä tehdä?**
 - oppimateriaalien tuottajien meritoitumiseen johtavien laatua varmistavien julkaisutapojen ja menettelyjen puutteet.

Julkaisuprosessi kuntoon: JyX ja Julkaisukanavahanke

Risto Heikkinen, pääsuunnittelija
Jyväskylän yliopiston kirjasto

Kysymyksiä

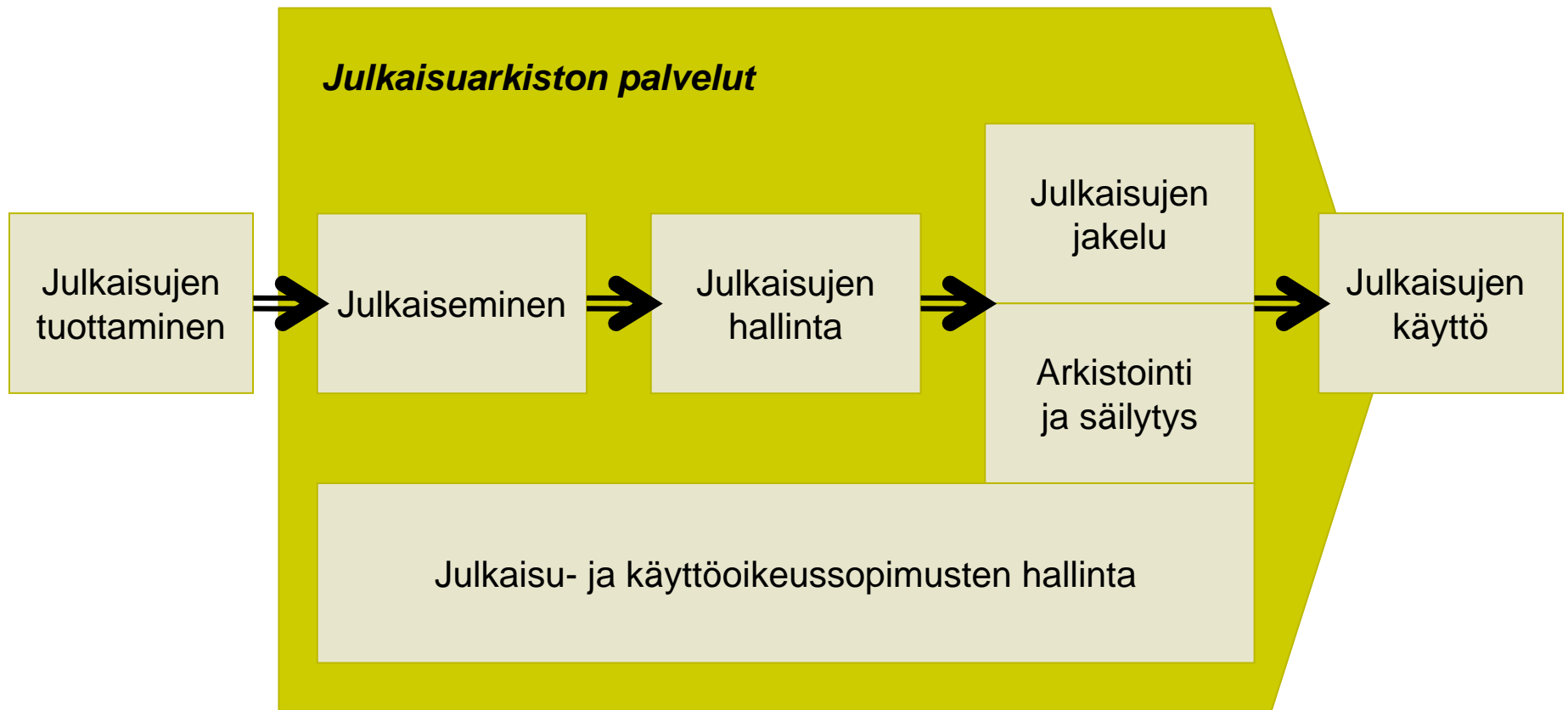
- Kuinka voin löytää paikallisesti / kansallisesti relevantteja dokumentteja ja kokoelmia verkko-oppimateriaaleista ja muista aineistoista?
- Kuinka saan tietoa aineiston käyttöoikeuksista?
- Kuinka voin julkaista/arkistoida aineistoja niin, että voin määritellä samalla niiden käyttöoikeuksia?

Vastaus

- Käytä julkaisuarkistoa
 - ... johon on liitetty sopimustenhallintajärjestelmä
- Julkaisuarkisto on tietojärjestelmä, jonka kautta voidaan julkaista ja hakea digitaalisia aineistoja.
- Sopimustenhallintajärjestelmä on tietojärjestelmä, joka auttaa aineistoon (asioihin) liittyvän sopimustiedon tuottamisessa ja huolehtii sopimustiedon arkoistoinnista sekä julkistamisesta.

Julkaisuarkisto

Suomen virtuaaliyliopisto
Finlands virtuella universitet - Finnish Virtual University

JyX – Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto jyx.jyu.fi

JyX – Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto jyx.jyu.fi

- yliopistossa tuotetuille digitaalisille julkaisuille
- julkistetaan 28.11. kirjaston 95-vuotisseminaarissa
- aineistoina alussa
 - JY:n väitöskirjoja ja opinnäytteitä
 - lehtiä (mm. digitoitu Jyväskylän ylioppilaslehti (1956 – 1979))
- lisää aineistoja tarpeiden mukaan
 - verkkovideot ja muut verkko-oppimateriaalit
 - e-kirjat, julkaisusarjat, yksittäiset artikkelit, lisää digitoituja aineistoja...
 - Tutkimusaineistot?
 - OA tai ei-OA
- JyX = julkaisuarkisto (DSpace) + elekt. sopimuksenhallinta (Dr.Elma Oy:n tuote)
- rakennetaan osittain osana Julkaisukanavahanketta

Julkaisukanavahanke

- Tavoite:
 - kehitetään aineistojen yhteiskäyttöisyyttä
 - jakelu ja löydettävyys
 - aineistojen käytöstä sopiminen
- Konkretisoituma
 - partnereiden pilottijärjestelmät (JyX jne.)
 - monistettava malli, käyttöpiiri laajennettavissa hankkeen jälkeen partnereiden ulkopuolelle
 - yhteiset pelisäännöt

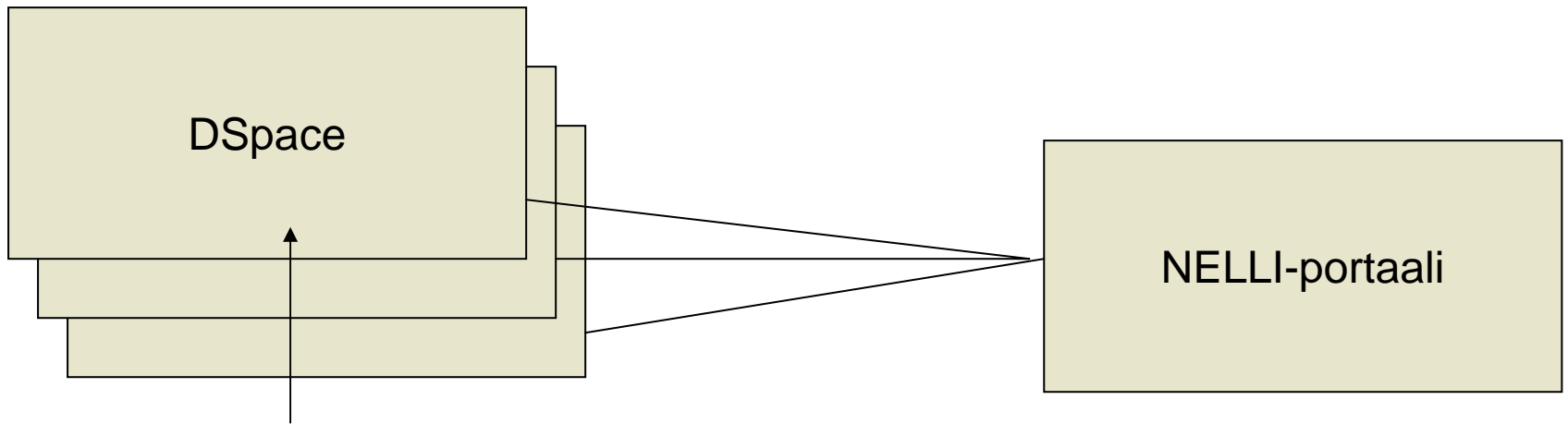
Hankkeen puitteet

- Opm:n osarahoitus 2007 - 2008
- Partnerit
 - Jyväskylän yliopisto (kirjasto), koordinaattori
 - Helsingin yliopisto
 - Oulun yliopisto
 - Suomen virtuaaliyliopiston palveluyksikkö
 - Tampereen teknillinen yliopisto
 - Tampereen yliopisto

Kytköspintoja, sidosryhmiä

- Refereepalveluhanke www.vy.fi/vomyke
- Kansalliskirjaston ja OPM:n Avoimet julkaisuarkistot -hankkeisto (OA-JES), NELLI-portaali, Doria oa.doria.fi
- FinnEduMeta - Suomalainen metatietomalli digitaalisten oppimateriaalien kuvaukseen
- HAKA-käyttäjähallinnan infrastruktuuri
- Sidoryhmiä: Kansalliskirjasto ja muut yliopistokirjastot, yliopistojen IT-johtajat sekä CSC.

- Sopimuksenhallintajärjestelmä
- Referee-palvelu

Tehtyä

- selvitykset www.vy.fi/vomyke → julkaisukanava
- sopimustenhallintajärjestelmän kilpailutus
- julkaisuprosessien kartoitus
- DSpacen shibbolointi
- pilottijärjestelmien rakentaminen aloitettu

Tapahtuu vuonna 2008

- Pilottijärjestelmiä kehitetään ja otetaan käyttöön
 - JyX TaY+TTY, OuY...
- Muuta
 - rakenteiset sopimusmallit
 - tiedotusmalli yhteiskäyttöisten oppimateriaalien saamisesta yliopistoyhteisön tietoon
 - Rajapintoja:
 - Refereepalvelu
 - Nelli-tiedonhakuportaali, kirjastojärjestelmät
 - HAKA/Shibboleth-autentikointi
 - Aineiston tuotantojärjestelmät (esim. ApuMatti ...)
 - Kurssitietojärjestelmät
 - Julkaisurekisterit
- Jatkohankkeiden suunnittelua
 - Julkaisuapu-hanke
 - Jatkohanke osana TRE-JKL yliopistoallianssia

Kiitoksia!

www.vy.fi/vomyke

→ Julkaisukanava

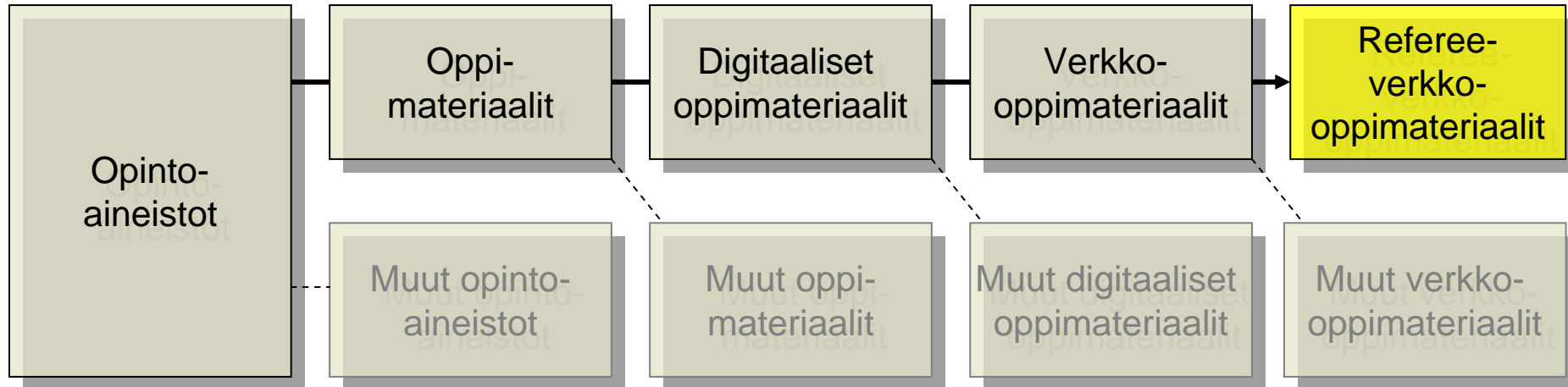

Verkko-oppimateriaalien laatu näkyviin refereearvioinnin avulla

Jarmo Tanskanen, erikoistutkija
Tampereen teknillinen yliopisto

Annikka Nurkka, vastaava suunnittelija
Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Laadunarvioinnin saaneet verkko-oppimateriaalit opintoaineistojen kentässä

Lähtökohtana SVY:n strategia

Verkko-oppimateriaalien yhteiskäyttöisyyttä edistetään refereepalveluhankkeessa (2007-2008), jonka aikana

- Kehitetään arviointikriteeristö ja palvelumalli, jolla voidaan toteuttaa yliopistoissa tuotettujen verkko-oppimateriaalien laadunarviointia
- Laadunarviointi kytketään osaksi kehitettävää julkaisukanavaa
- Arviointitieto liitetään osaksi aineiston kuvailutietoa ja on siten käytettävissä aina aineistohakuja tehtäessä.
- Palvelu tuotteistetaan osaksi SVY:n palveluyksikön organisoimaa palvelutoimintaa.

Refereepalvelun hyödyt

- **Hyödyt tuottajalle: Verkko-oppimateriaalien tuottajat saavat**
 - Tunnustetun arvioinnin tuottamalleen verkko-oppimateriaalille
 - Ideoita oppimateriaalin edelleen kehittämiseen
 - Ansaittua tunnustusta työlleen
 - Julkisuutta ja käyttäjiä tuotetulle oppimateriaalille
- **Hyödyt verkko-oppimateriaalien käyttäjälle:**
 - Referee-tieto kertoo verkko-oppimateriaalin (korkeasta) laatutasosta ja tarjoaa tukea aineistojen valintaan ja käsittelyyn
- **Hyödyt verkko-oppimateriaalien arvioijalle:**
 - Arviointityön meritoiva merkitys kasvaa toiminnan vakiintuessa.

Esiselvitysvaiheessa benchmarkattuja arviointikriteeristöjä & -prosesseja

- [Merlot](#)-konsortion arviointiprosessi
- [EFMD CEL](#)-hankkeen (Programme accreditation for teChnology-Enhanced Learning) verkko-opetuksen arviointi- ja akkreditointiprosessi
- CLOE (Collaborative Learning Object Exchange) -projekti
- European Schoolnet-hankkeen laadunarviointimalli
- LORI-työkalu (Learning Object Review Instrument)
- Verkko-opetuksen laadunhallinta ja laatupalvelu-hanke (Vopla)
- Suomen virtuaaliyliopiston laatukriteeristö verkkopalveluille
- Kuopion yliopiston oppimiskeskuksen tekemä TieDot-hankkeen verkkokursseista tehty pedagoginen arviointi
- Opetushallituksen kriteeristöt

Verkko-oppimateriaalin arviointikriteerit

- Pilotissa syksyllä 2007 käytettävät arviointikriteerit on muokattu esiselvityksen ja kevään 2007 esipilotoinnin pohjalta
- Arviointikriteerien kehittämisen periaatteet:
 - Helppokäyttöisyys
 - Kattavuus
 - Keveys
- 4 pääkriteeriä: yhteiskäyttöisyys, pedagogiset, sisällölliset ja välineelliset

Yhteiskäyttöisyyden kriteerit

1.1 Saavutettavuus

- A. Käytön vakaus
- B. Käytön avoimuus
- C. Käyttöoikeuksien kuvaaminen

1.2 Kuvaustieto

- A. Kuvaustietojen löydettävyys

1.3 Siirrettävyys

- A. Käytettävyys toisessa opetuskontekstissa
- B. Ohjeistus toiselle opettajalle

Pedagogiset kriteerit

2.1 Oppimistavoitteet

- A. Oppimistavoitteiden kuvaaminen
- B. Oppimistavoitteiden ja verkko-oppimateriaalin vastaavuus - HUOM. Tätä kohtaa tarkastellaan vain mikäli A-kohta toteutuu

2.2 Kohderyhmä

- A. Kohderyhmän kuvaaminen
- B. Kohderyhmän huomioiminen - HUOM. Tätä kohtaa tarkastellaan vain mikäli A-kohta toteutuu

2.3 Oppimisen tukeminen

- A. Oppimisprosessin ohjaavuus
- B. Oppimisen mielekkyys

Sisällölliset kriteerit

3.1 Relevanssi

- A. Sisällön sopivuus

3.2 Asiasisällön luotettavuus ja ajantasaisuus

- A. Tekijätiedot
- B. Lähteiden käyttö
- C. Luotettavuus
- D. Ajantasaisuus

3.3 Sisällön esitystavan selkeys ja monipuolisuus

- A. Sisällön selkeys
- B. Sisällön monipuolisuus

Välineelliset kriteerit

4.1 Tekninen käytettävyys

- A. Helppokäyttöisyys
- B. Hallittavuus
- C. Graafinen toimivuus

4.2 Esteettömyys

- A. Erilaisten käyttöympäristöjen huomioiminen
- B. Erilaisten käyttäjien huomioiminen teknisessä toteutuksessa
- C. Tekniset vaatimukset
- D. Tekninen luotettavuus

Yhteensä 26 kriteeriä

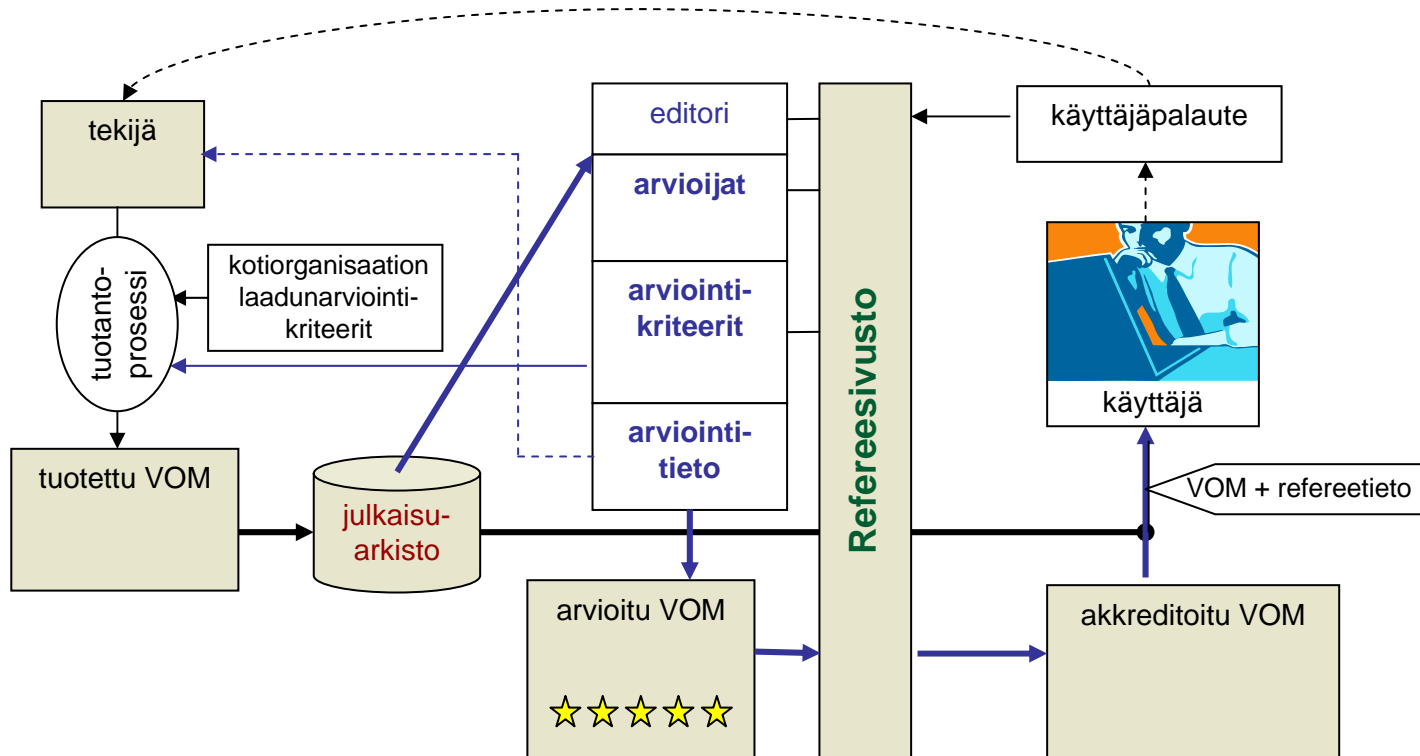
Kevään 2007 esipilotoinnin kokemuksia

- Hanketoimijat arvioivat 4 verkko-oppimateriaalia, yksi jokaisesta hankeyliopistosta. Sisällölliseen arviointiin pyydettiin lisäksi kunkin alan asiantuntijoita.
- Arviointiprosessi ja työtavat kehittyivät arvioinnin edetessä
 - Kokeiltiin erilaisia arviointitapoja
 - Arviointiprosessi oli arvioijien mielestä mielenkiintoinen ja helpompi tehdä kuin aluksi kuviteltiin
 - Arviointi vie kuitenkin aikaa (yhteensä n. 15-25 tuntia).
- Materiaalien tekijöille kirjoitettiin arviointiraportit, niistä saatu vastapalaute oli kannustavaa ja arviointi nähtiin tarpeellisena.

Refereepalveluhankkeen pilotointi syksyllä 2007

- **Pilottihauulla haettiin arvioitavia verkko-oppimateriaaleja 20.8-20.9**
 - 23 hakemusta, joista 12 arvioidaan syksyllä 2007; loput vuoden 2008 aikana
- **Arviointi toteutetaan ryhmissä, jotka koostuvat seuraavasti:**
 - Sisällön asiantuntija
 - Verkko-opetuksen asiantuntija
 - Opiskelija
 - Hankkeen edustaja eli arviointiryhmän vetäjä
- **Kukin ryhmä arvioi kahta materiaalia, sisällön asiantuntija vaihtuu**
- **Arviointiraportit valmistuvat joulukuussa 2007**
 - numeerinen arviointi (4 x 0-7 pistettä)
 - arvioijien kommentit.

Visio vakiintuneesta refereearviointipalvelusta

Kiitoksia!

www.vy.fi/vomyke

→ Refereepalvelu